

Kinderen (jongeren) en echtscheiding

Ik zie mijn vader nu veel minder.

Ik kan mijn gedachten er maar niet bijhouden.

Ik kan niet kiezen tussen mijn vader en mijn moeder.

Eerst dacht ik dat het mijn schuld was.

Mijn moeder is verdrietig, dus nu help ik haar.

Mijn moeder vertelt dingen over mijn vader die ik niet wil horen.

Ieder kind gaat er vanuit dat zijn vader en moeder gewoon altijd bij elkaar blijven. Wanneer deze situatie blijkt te veranderen door een scheiding, wordt het vertrouwen van het kind danig op de proef gesteld. Alles wat vertrouwd was wankelt of is plotseling verdwenen. Het kind komt in een rouwproces.

Ook in de gemeente hebben we hier mee te maken. Wat betekent het voor een kind als ouders gaan scheiden en wat kunnen wij voor deze kinderen betekenen?

Gevolgen voor het kind

- verlies van vertrouwen en veiligheid
- een van de ouders is minder aanwezig
- nieuwe partner van (een van de) ouder(s)
- verhuizen
- veranderde materiële situatie
- emoties van de ouders
- veranderde relatie met anderen: grootouders, familie en vrienden

Vragen die het kind kunnen bezighouden:

- Is de echtscheiding mijn fout?
- Houden mijn ouders wel van mij?
- Wie gaat er nu voor mij zorgen?
- Als ik goed mijn best doe, komen ze dan weer bij elkaar?
- Wat kan ik doen als mijn ouders ruzie maken?
- Waarom zijn mijn ouders uit elkaar gegaan?

Emotionele gevolgen:

- **schaamte:** angst om gek of zielig gevonden te worden
mogelijke reactie: niets vertellen
- **schuldgevoel:** komt het door mij? Ben ik niet lief genoeg geweest?
mogelijke reactie: erg hun best gaan doen om lief te zijn of juist vervelend om de liefde van de ouders te testen.
- **onzekerheid:** wat gaat er allemaal veranderen? Kan mijn (verdrietige) ouder het wel aan?
mogelijke reactie: zich erg hechten aan een van de ouders. Zorgen voor 'verdrietige' ouder. Het kan zelfs zijn dat kind zich verantwoordelijk gaat voelen voor 'geluk' van de ouder en een niet passende rol in het gezin krijgt.

- **angst:** als ouders stoppen met van elkaar te houden, dan kunnen ze ook stoppen met van mij te houden. Of mij ook 'wegsturen'.
mogelijke reactie: lastig, vragend gedrag. Angst om alleen te zijn.
- **verdriet:** het kind is geschokt in zijn vertrouwen en verdrietig om de gevolgen.
mogelijke reactie: huilen, slecht slapen, angstig dromen.
- **boos:** het kind zoekt een schuldige: een van de ouders, de derde die er bij betrokken is, zichzelf, of God.

Kinderen steunen

Kinderen zullen heel verschillend reageren. Dit heeft onder andere te maken met de leeftijd. Jonge kinderen hebben vaker last van angst, onrust en gebrek aan veiligheid. Zij reageren dat nogal eens af op de ouders: driftbuien, claimend gedrag, eetproblemen. Oudere kinderen maken zich eerder los van hun ouders, vormen sneller hun identiteit, of komen in een zorgrol terecht. Meisjes zijn meer vatbaar voor psychische problemen: depressie etc. Jongens uiten zich meer in (problematisch) gedrag naar anderen: driftbuien, stelen. Als een kind zich rustig gedraagt, wil dit niet zeggen dat het kind geen moeite heeft met de echtscheiding.

Herkenning van dit gedrag is belangrijk. We kunnen positief aanwezig zijn voor de kinderen door belangstelling te tonen, veiligheid te bieden, een ontspanen sfeer te creëren, open staan voor vragen, ruimte geven om gevoelens te uiten en zijn verhaal te vertellen. Dan zal hij misschien ook komen met vragen over God en andere geloofsvragen.

Hoe kinderen en jongeren nadenken over God, hoe zij God zien, heeft vaak te maken met hoe zij hun ouders zien. Kinderen voelen zich vaak teleurgesteld in en niet meer beschermd door hun ouders. Het is moeilijk voor hen om onderscheid te maken tussen de daden van hun ouders en de daden van God. Dat kan grote gevolgen hebben voor hun geloof.

Belangrijk:

- sta open voor het kind en biedt een luisteren oor
- probeer het kind (ook in zijn emoties) te begrijpen
- help het kind door te erkennen dat het niet vreemd is als mensen in zo'n situatie van slag is
- zorg dat het kind zich thuis voelt in de kerk, betrek het bij activiteiten
- trek geen partij voor één van de ouders, ondanks alles blijft het kind ten diepste loyaal naar beide ouders
- veroordeel (stappen van) ouders niet in het bijzijn van hun kinderen. Erken wel de moeilijke situatie.
- spreek met kinderen over het onderscheid tussen de daden van mensen en de daden van God.
- een kind kan heel lang last hebben van een scheiding, ook al is het jaren geleden.